

UPPFÖLJNING AV BESLUT

enligt Lagen och om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och
Socialtjänstlagen för personer under 65 år.

Enheten för funktionsnedsättning

2015-01-16

Anna Spångmark

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Uppdrag.....	3
2.1	Bakgrund.....	3
2.2	Syfte	3
2.3	Frågeställningar.....	3
3	Metod.....	4
4	Resultat	4
5	Slutsatser och förslag.....	5
5.1	Nivåbedömningar	5
5.1.1	Förslag.....	5
5.2	Personlig assistans och sjuklönersättning enligt LSS	6
5.2.1	Förslag.....	6
5.3	Kontaktperson enligt LSS.....	6
5.3.1	Förslag.....	6
5.4	Boendestöd enligt SoL.....	6
5.4.1	Förslag.....	7
5.5	Placeringar enligt SoL	7
5.5.1	Förslag.....	7
5.6	Hemtjänst och ledsagning enligt SoL	7
5.6.1	Synpunkter och förslag:.....	7
6	Daglig verksamhet enligt LSS.....	8
7	Arbetsätt och riktlinjer	8

I Sammanfattning

Enheten funktionsnedsättning hade i oktober 2014 ett förväntat underskott på 20 miljoner kronor. Aktgranskningen är gjord i syfte att bedöma om det finns möjligheter att minska kostnadsutvecklingen. Det är dock inte möjligt att endast genom aktgranskning bedöma detta.

Av granskningen framkommer att variationerna i utredningarna är stora. Flertalet utredningar och beslut är bra med komplett beslutsunderlag och motivering till beslut.

Det finns dock brister i flera utredningar och dokumentation som gör det svårt att bedöma i vilken omfattning det är möjligt att minska kostnaderna. Det finns också brister i uppföljningen av insatserna.

Det är sannolikt möjligt att minska kostnadsutvecklingen framöver genom mer fullständiga beslutsunderlag med funktionsbedömningar och sammantagen bedömning av brukarens totala situation i förhållande till annat samhällsstöd som den enskilde får.

Ur både den enskildes och ur ekonomisk synvinkel medför noggrannare utredningar och fullständiga beslutsunderlag att den enskilde får rätt hjälp och att kostnaderna kanske kan minskas.

Det går inte att genom aktgranskningen hitta enskilda insatser där det finns möjlighet att omgående minska kostnaderna. I flera av de granskade akterna förefaller insatserna vara mer omfattande än vad som motiveras av funktionsnedsättningen i beslutsunderlaget och på sikt är det möjligt att minska kostnaderna. Detta gäller både bistånd enligt SoL och LSS. Det går inte att minska eller helt ta bort gynnande beslut om det inte finns någon bedömning att utgå ifrån för att se om förhållandena förändrats.

Uppdrag

1.1 Bakgrund

Enheten funktionsnedsättning förväntade underskott för året var i oktober 2014 20 miljoner.

1.2 Syfte

Att hitta möjligheter till kostnadsminskningar och minskad kostnadsutveckling framöver.

1.3 Frågeställningar

- Är omfattningen av insatserna rimliga i förhållande till behov, riktlinjer och rättspraxis?
- Vilka möjligheter finns att minska kostnaderna nu och framöver?
- Är nivåbedömningarna på gruppboende och dagliga verksamheterna riktiga i förhållande till det stöd som den enskilde faktiskt får?
- Hur kvalitetssäkras bedömningarna av omsorgsnivåer?

- Vilka kostnadsförskjutningar har skett från försäkringskassan vid indragning av personlig assistans?
- Hur skiljer sig enhetens bedömningar av personlig assistans från försäkringskassans bedömningar i de fall personlig assistans beviljas enligt LSS?
- Behövs förändringar i arbetssätt?
- Behövs förändringar i riktlinjerna?

2 Metod

Beslut och utredningar har granskats på följande punkter för att bedöma om insatserna är skäliga i förhållande till funktionsnedsättningen

- Beslutsunderlag
- Sammantagen bedömning
- Motivering till beslut
- Uppföljning

Från början var avsikten att granska ärenden som kostade över 800 000 kronor/år samt ärenden med mer än tre insatser.

Granskningen ändrade inriktning eftersom det visade sig att de kostsammaste ärendena är LSS-insatserna daglig verksamhet, bostad med särskild service och korttidsvistelse som ersätts med checkbelopp i olika nivåer. Handläggarna fastställer omsorgsnivån för den enskilde. Nivåbedömningarna finns inte i Procapita och är därför inte möjliga att granska.

141 slumpvis utvalda personärenden som var aktuella i december 2014 har granskats i Procapita fördelat på

LSS/SoL	33
LSS	49
SoL	<u>59</u>
	141

3 Resultat

Flertalet utredningar innehåller beslutsunderlag som gör att det går att bedöma varför ett visst beslut fattats och målsättningen med insatserna. Men det finns också följande brister i ett antal utredningar när det gäller beslutsunderlag och motiveringar vilket gör att det inte går att bedöma om insatsen är skälig i förhållande till funktionsnedsättningen.

- Funktionsbedömningar saknas.
- Uppgifter om övrigt samhällsstöd för det aktuella behovet saknas.
- Sammantagen bedömning av kundens totala situation saknas.

- Dokumentation av att bedömning är gjord av om behovet är tillgodosett/kan tillgodoses på annat sätt saknas.
- Målet med insatsen är inte specificerat.
- Specifikation av till vilka aktiviteter och när ledsagning enligt SoL ska utföras i enlighet med kommunens riktlinjer.
- Insatsperioden är i flera ärenden längre än skäligt i förhållande till det behov insatsen beviljats för och uppföljning är inte gjord enligt plan.
- Uppföljningar saknas helt.
- Nyprövningar är inte gjorda enligt riktlinjerna.
- Ny bedömning av funktionsnedsättning och behov saknas i ärenden där det finns anledning att tro att situationen förändrats.
- Insatser är beviljade utöver checkbelopp i verksamheter där personens hela omsorgsbehov ska tillgodoses genom den beviljade insatsen.

4 Slutsatser och förslag

4.1 Nivåbedömningar

Nivåbedömningar på daglig verksamhet, korttidshem och i gruppbostad görs av alla handläggare som använder sig av ett särskilt frågeformulär och poängbedömningar (Södertörnsmodellen). Nivåbedömningarna kvalitetssäkras genom att varje ärende dras i en nivåbedömningsgrupp. Endast en mindre del av beslut om daglig verksamhet och bostad med särskild service har följts upp under senaste året enligt de uppgifter som enheten lämnat till socialstyrelsens öppna jämförelser. Det skiljer sig inte nämnvärt från landet i stort och det bedöms inte orimligt att i första hand prioritera uppföljningar i ärenden där det sker förändringar i behov och situation.

insats enligt LSS	antal beslut	antal uppföljda senaste året
daglig verksamhet	238	119
bostad med särskild service	139	70

4.1.1 Förslag

2014 infördes en ny högsta nivå för daglig verksamhet vilket innebär att även personer med mycket omfattande behov bör kunna få samtliga behov tillgodosedda inom ramen för checkbeloppet. I kontakt med handläggarna framkommer att anordnare/utförare i vissa fall inte godtar de bedömda nivåerna utan kräver högre ersättning vilket medför tidskrävande ombedömningar och diskussioner för handläggare och gruppchef.

- Vid nya bedömningar av omsorgsnivåer bör nivåbedömningar i de ärenden där kommunen beviljat insatser utöver checkbelopp prioriteras.

4.2 Personlig assistans och sjuklönersättning enligt LSS

Handläggarna av assistansersättning har följt och dokumenterat utvecklingen av personlig assistans och assistansersättning sedan 2010. Av den uppföljningen framgår att

- 2-4 personer förlorar rätten till statlig assistansersättning varje år och kostnaderna överförs till kommunen.
- Fler personer begär tillfälligt utökad assistans hos kommunen

Av granskade akter framgår att beslut om sjuklönersättning och annan tillfällig utökning är fattade enligt LSS § 9.2.

I de granskade akterna finns inga markanta skillnader mellan kommunens och försäkringskassans behovsbedömningar. Största skillnaden finns i att försäkringskassan bedömer tidsåtgången för måltider annorlunda vid beräkning av de grundläggande behoven än tidigare. Även tiden för tillsyn och kommunikation kan variera men av de granskade akterna framgår bedömningarna som rimliga.

4.2.1 Förslag

Krav på sjuklönersättning kan komma långt i efterhand för längre perioder vilket gör att det är svårt att förutse och beräkna kostnaderna.

- Kontrollen av fakturorna är tidskrävande men kontroll bör göras av att vikarie funnits och att det är rätt debiterat. Biståndshandläggare fattar beslut om insatsen men är inte nödvändigtvis den som behöver göra fakturakontrollen.
- Om försäkringskassan minskat assistansersättningen bör kommunen inte bevilja extra timmar i avvaktan på svar från domstol vid överklagan om det inte bedöms helt nödvändigt för att den enskilde ska klara sitt dagliga liv.
- Vid ansökan om extra assistans vid tillfällig sjukdom eller sjukhusvistelse för barn bör i första hand möjligheten att få tillfällig föräldrapenning beaktas på samma sätt som för barn i motsvarande ålder.

4.3 Kontaktperson enligt LSS

Insatsen har beviljats enligt praxis för personer som bor i gruppboende. Uppgifter om den enskildes kontaktnät saknas därför i flera av de granskade akterna.

4.3.1 Förslag

- Även om kostnaderna är relativt låga för insatsen bör det framgå av utredningen hur det sociala nätverket ser ut för den enskilde och avslag kan övervägas om behovet är faktiskt tillgodosett på annat sätt.

4.4 Boendestöd enligt SoL

Enligt Nacka kommuns riktlinjer ska beslut om boendestöd innehålla antal timmar, innehåll i uppdraget och om boendestödet ska utföras på dagtid, kvällstid och/eller helger.

Riktlinjerna följs inte i ett stort antal av de granskade besluten.

4.4.1 Förslag

- Nuvarande riktlinjer bör följas.
- Ersättningen är differentierad och högre på kvällar och helger vilket innebär att det finns en risk att enskilda företag väljer att förlägga mer tid på kvällar och helger även om det inte är nödvändigt för att den enskildes behov ska tillgodoses

4.5 Placeringar enligt SoL

I några av de granskade akterna framkommer att orsaken till placeringen i första hand är social problematik, missbruk eller bostadslöshet. Det framgår inte av utredningarna om samverkan skett med andra enheter i dessa ärenden.

Vid placering kan det skilja sig både i kostnader för platsen och vad den enskilde själv betalar.

Vid vissa placeringar måste den enskilde beviljas ett visst antal timmar boendestöd och ledsagning oavsett den enskildes behov.

4.5.1 Förslag

- Förtydligande i riktlinjerna av kriterierna för placering på grund av funktionsnedsättning
- Tydlighet i avtalen för dessa platser så att det blir tydligt när det gäller kostnader, innehåll i insatsen samt vad den enskilde själv ska betala. Detta gäller även platser för yngre demenssjuka
- Utarbeta struktur och rutiner för samverkan med andra enheter inom socialtjänsten för personer med funktionsnedsättning och samtidigt sociala eller missbruksproblem

4.6 Hemtjänst och ledsagning enligt SoL

I många av besluten följs inte kommunens riktlinjer när det gäller tidsåtgång för insatser. Eftersom det är individuella bedömningar så kan tidsåtgången naturligtvis variera för olika personer. Det är dock svårt att läsa ut av utredningarna varför tidsåtgången är högre än praxis.

I flera granskade beslut om ledsagning saknas dokumenterat ställningstagande till om behovet kan tillgodoses på annat sätt och ändamålet med ledsagningen.

Enligt nuvarande riktlinjer ska det anges i beslutet till vilka aktiviteter och när ledsagning ska utföras.

4.6.1 Förslag:

Nuvarande riktlinjer bör följas.

- Omfattningen av insatsen bör bedömas i förhållande till skäliga levnadsvillkor och med ställningstagande till övrigt samhällsstöd och om behovet kan tillgodoses på annat sätt.

- Fatta beslut för kortare period i ärenden där förbättring/förändring kan väntas.

5 Daglig verksamhet enligt LSS

Det finns behov av strukturerad samverkan med andra myndigheter och enheter inom socialtjänsten för gruppen yngre med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och personer med lindrig utvecklingsstörning. Samverkan sker men det saknas skriftliga rutiner som är beslutade på ledningsnivå.

En sådan samverkan skulle kunna leda till att fler personer kan hitta alternativ till daglig verksamhet och att den enskilde får insatser som på sikt kan leda till ökad självständighet och egen försörjning.

6 Arbetsätt och riktlinjer

Enheten har vidtagit åtgärder för att rätta till bristerna i beslutsunderlagen. LSS-gruppen har nu juridisk handledning. Alla beslut ska föredras för gruppchef före beslut. Målet är att uppnå samsyn och gemensamma bedömningsgrunder.

Handläggarna på enheten har i genomsnitt 80 ärenden. Både handläggare och chefer upplever att tidsbrist är den största anledningen till bristerna när det gäller utredningar och uppföljningar. En viss omfördelning av ärenden har gjorts inom enheten.

Införandet av det nya verksamhetssystemet Pulsen Combine har medfört omfattande merarbete och flera handläggare uppger också att mallarna inte är anpassade för målgruppen.

Vissa justeringar i riktlinjerna behövs och enheten behöver uppdatera handlägningsrutiner framöver.

Öppenhet och mångfald

*Vi har förtroende och respekt för människors kunskap
och egna förmåga - samt för deras vilja att ta ansvar*

POSTADRESS

Nacka kommun, 131 81 Nacka

BESÖKSADRESS

Stadshuset, Granitvägen 15

TELEFON

08-718 80 00

E-POST

info@nacka.se

SMS

716 80

WEBB

www.nacka.se

ORG.NUMMER

212000-0167